

ЛИТОВСКИЙ ВѢСТНИКЪ.

ОФИЦИАЛЬНАЯ

ГАЗЕТА.

№

79.



KURYER LITEWSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. Пятница. 1-го Октября — 1837 — Wilno. Piątek. 1-go Października.

ВНУТРЕННЯЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 24-го Сентября

Рязань, 19-го Августа. Его Императорское Высочество, Государь Наслѣдникъ Цесаревичъ и Великій Князь АЛЕКСАНДРЪ НИКОЛАЕВИЧЪ, сего Августа 15-го, въ 9½ час. утра прибылъ на границу Рязанской губерніи по дорогѣ изъ Нижняго-Новгорода. Въ Касимовѣ, Его Высочество былъ встрѣченъ радостными восклицаніями народа, и посѣтилъ соборный храмъ. Черезъ протекающую подъ самымъ городомъ рѣку Оку переправился на лодкѣ, богато для сего отдѣланной жителями города, на которой гребцами были дѣти почетнѣйшихъ купцовъ и гражданъ. Государь Наслѣдникъ съ особеннымъ благоволеніемъ принялъ ихъ усердіе. При перемѣнѣ лошадей въ селѣ Токаревѣ, принадлежащемъ Касимовскому Предводителю Дворянства Полковнику Клевезалю, осчастливилъ его своимъ посѣщеніемъ. Вторая переправа черезъ ту рѣку при селѣ Копоновѣ, Спасскаго уѣзда, была устроена особеннымъ распоряженіемъ Уезднаго Предводителя Дворянства Лунина, которому Его Высочество пожаловалъ подарки, а гребцамъ дано денежное награжденіе. Въ большомъ и многолюдномъ селѣ Ижевскомъ, Высочайшій Путешественникъ изволилъ имѣть обѣденный столъ. Въ девятомъ часу вечера, Его Высочество переправлялся въ третій разъ черезъ Оку при селѣ Козари, на лодкѣ, устроенной усердіемъ Рязанскаго Дворянства; причемъ берега рѣки были освѣщены огнями; гребцамъ пожаловано денежное награжденіе.

При радостныхъ кликахъ во множествѣ собравшагося народа и освѣщеніи города, въ 10½ часовъ вечера, Его Высочество изволилъ прибыть въ Рязань на квартиру, приготовленную въ домѣ Коллежскаго Совѣтника Рюмина, въ которомъ за нѣсколько дней изволила останавливаться Ея Величество Государыня Императрица. Здѣсь, состоящій въ должности Гражданскаго Губернатора имѣлъ счастье поднести всеподданнѣйшій рапортъ о благосостояніи губерніи.

16-го числа, въ девять часовъ утра, имѣли счастье представляться Его Высочеству духовенство, чиновники: военные, гражданскіе и дворянство, а отъ купеческаго общества и сословія ямщиковъ поднесены хлѣбъ и соль. Его Императорское Высочество, по докладу Губернскаго Предводителя, съ особеннымъ благоволеніемъ изволилъ изъявить согласіе на предположеніе Рязанскаго Дворянства объ учрежденіи въ городѣ Рязани заведенія для воспитанія ста человекъ бѣдныхъ дворянскихъ дѣтей, со сборомъ на предметъ сей по 30 т. руб. ежегодно; съ тѣмъ, чтобы сіе заведеніе называлъ Александринскимъ, въ ознаменованіе незабвеннаго посѣщенія города Рязани Ея Величествомъ Государынею Императрицею съ Великою Княжною МАРІЕЮ НИКОЛАЕВНОЮ и Его Высочествомъ Государемъ Наслѣдникомъ, которое училище принимаетъ подъ Высокое свое покровительство.

Въ десять часовъ, Его Высочество, въ сопровожденіи особъ, при Немъ находящихся, и состоящаго въ должности Гражданскаго Губернатора, изволилъ

ВІАДОМОСТІ КРАЈОВЕ.

Санкт-Петербургъ, 24-го Września.

Рязань 19-го Sierpnia. Jego CESARSKA WYSOKOŚĆ, CESARZEWICZ NASTĘPCA I WIELKI KSIĄŻE ALEXANDER NIKOŁAJEWICZ dnia 15 Sierpnia, o pół do 10 z rana przybył do granicy Gubernii Riazan'skiej drogą z Nowogrodu Niższego prowadzącą. Jego Wysokość był w Kasimowie spotkany okrzykami radości ludu i odwiedził świątynię Soborną. Przez płynącą pod samem miastem rzekę Okę przepłynął się na łodzi, kosztownie na ten cel urządzonej przez mieszkańców miasta, na której byli przewoźnikami dzieci znakomitszych Kupców i mieszkańców. CESARZEWICZ Jego Mość ze szczególnym zadowoleniem przyjął tę ich gorliwość. Przy odmianie koni we wsi Tokarewie, należące do Kasimowskiego Marszałka Dworzanstwa Półkownika Klewezala, uszczęśliwił go swem odwiedzeniem. Druga przeprawa przez tę rzekę przy wsi Koponowie, w powiecie Spaskim, była urządzona przez szczególne rozporządzenie Powiatowego Marszałka Dworzanstwa Łunina, którego Jego Wysokość udarował upominkiem a wioślarzom dano nagrodę pieniężną. W wielkiej i ludnej osadzie Iżewsku, Wysoki Podróżny raczył mieć obiad. O godzinie dziesiątej wieczorem, Jego Wysokość po raz trzeci przepłynął się przez rzekę Okę pod wsią Kozary, na łodzi, urządzonej staraniem Dworzanstwa Riazan'skiego, przy czem brzegi rzeki były ogniami oświecone; wioślarzom dano nagrodę pieniężną.

Wśród okrzyków radości gromadnie zebranego ludu i oświecenia miasta, o pół do jedenastej wieczorem, Jego Wysokość raczył przybyć do Riazania na kwatery przygotowaną w domu Radzcy Kollegialnego Riumina, w którym przed kilką dniami raczyła zatrzymywać się NAYJAŚNIEJSZA PANI CESARZOWA JEJ Mość. Tu, zostając w obowiązku Gubernatora Cywilnego miał szczęście podać nayuniższy raport o dobrym stanie Gubernii.

Dnia 16-go, o godzinie dziewiątej wieczorem, mieli szczęście przedstawiać się Jego Wysokości Duchowieństwo, Urzędnicy woyskowi i Cywilni, tudzież Dworzanstwo, a od kupiectwa i cechu woznic ofiarowano chleb i sol. Jego CESARSKA WYSOKOŚĆ, na przełożenie Gubernialnego Marszałka Dworzanstwa, ze szczególnym zadowoleniem raczył oświadczyć zgodzenie się na projekt Dworzanstwa Riazan'skiego o urzadzeniu w mieście Riazaniu zakładu dla wychowania stu dzieci Dworzan ubogich składając na ten przedmiot po 30 tys. rubli corocznie, z zastrzeżeniem, ażeby ten zakład nazwany był Alexandrowskim, dla oznamionowania wiekopomnego odwiedzenia miasta Riazania przez NAYJAŚNIEJSZĄ CESARZOWĄ JEJ Mość z WIELKĄ KSIĄŻNICZKĄ MARYĄ NIKOŁAJEWNĄ i Jego WYSOKOŚĆ CESARZEWICZA NASTĘPCĘ, którą to szkołę bierze pod Wysoką swą opiekę.

O godzinie dziesiątej Jego Wysokość, w towarzystwie osób, przy Nim znajdujących się, i zostającego w obowiązku Gubernatora Cywilnego, raczył odwiedzić

посѣтить кафедральный Успенскій соборъ, у коего встрѣченъ, при многочисленном собраніи чиновниковъ, дворянства и гражданъ, Архіепископомъ Гавріиломъ, которымъ произнесено Его Высочеству привѣтствіе.

По совершеніи молебствія, Его Высочество прикладывался къ святымъ иконамъ, а потомъ, въ Рождественскомъ Соборѣ молился надъ гробницею Святаго Василия, Епископа Рязанскаго, и благоволилъ принять отъ Преосвященнаго поднесенную икону.

Послѣ сего, Государь Наслѣдникъ изволилъ дѣлать смотръ войскамъ Резервной дивизіи 4-го Пѣхотнаго Корпуса.

Засимъ, Его Высочество посѣтилъ разныя учебныя и благотворительныя заведенія въ слѣдующемъ порядкѣ: 1) Гимназію съ Благороднымъ Пансіономъ, во время преподаванія уроковъ; въ каждомъ изъ классовъ Его Высочество изволилъ останавливаться и слушать отвѣты воспитанниковъ. Ученику Полонскому, за поднесенныя Его Высочеству стихи, пожаловалъ золотыя часы. По обозрѣніи всего устройства Пансіона, изъявилъ въ особеннѣйшій Директору Гимназіи, Семенову, удовольствіе за найденный во всемъ отличный порядокъ. 2) Дворянское Воспитательное Заведеніе. 3) Училище дѣтей Канцелярскихъ служителей. 4) Инвалидный домъ Мальшина. 5) Военныя казармы. 6) Тюремный замокъ. 7) Больницы: военную и гражданскую. 8) Женскую Богдальню. 9) Домъ Трудолюбія и Призрѣнія неимущихъ. 10) Домъ умалишенныхъ и 11) пожарныя инструменты. За найденный въ сихъ мѣстахъ порядокъ, Его Высочество неоднократно изъявлялъ благодарность. Въ заключеніе, Государь Цесаревичъ посѣтилъ выставку издѣлій Рязанской губерніи, принявъ предварительно книгу, содержащую въ себѣ описаніе оной. По обозрѣніи всѣхъ предметовъ съ особеннымъ вниманіемъ, Его Высочество изъявилъ удовольствіе. Въ тотъ же день удостоилъ своимъ посѣщеніемъ Ея Высочество Правительницу Мингреліи, Нину Георгіевну.

Къ обѣденному столу имѣли счастье быть приглашенными: Преосвященный Гавріиль, Архіепископъ Рязанскій, состоящій въ должности Гражданскаго Губернатора, Прокоповичъ Антоискій, Губернскій Предводитель Дворянства, Полковникъ Реткинъ, Генералъ-Лейтенантъ Сазоновъ, Генералъ-Майоры: Лишинъ, Павленко, Болдыревъ, Муратовъ, Елшинъ, Офросимовъ, Бригадные Командиры, Полковники: Череповъ и Шульгинъ, Вице-Губернаторъ Княжевичъ, Предсѣдатели Палатъ: Уголовной, Вердеревскій, Гражданской, Татаринъ, Полковники: Желтухинъ, Ознобишинъ, Коробинъ, Семеновъ, Протасовъ, Клевезаль, Дубовицкій, Директоры Училищъ Семеновъ, бывшіе Губернскіе Предводители: Масловъ и Ракитинъ, Мингрельскій Князь Дадіанъ, Судья Совѣтнаго Суда Федцовъ и Градской Глава, купецъ Овсянниковъ.

Вечеромъ, въ девять часовъ, Его Высочество удостоилъ посѣщеніемъ великолѣпный балъ, на коемъ было до 600 человекъ посѣтителей, и народный праздникъ, данный отъ дворянства на дачѣ Г. Рюмина. Дорога отъ города освѣщена была огненными гирляндами; въ рошѣ, оживленной стеченіемъ множества народа, блистали безчисленными огнями фонтанъ и щитъ съ прозрачною картиною, на которой изображенъ былъ вензель имени Августѣйшаго Господина. Въ разныхъ мѣстахъ играла музыка, а толпы крестьянокъ изъ всѣхъ уѣздовъ, въ своихъ разнообразныхъ нарядахъ, пѣли народныя пѣсни.

Галерея убрана была лимонными деревьями, гирляндами изъ цвѣтовъ, и, сверхъ великолѣпнаго освѣщенія, украшена вензелями Ихъ Величествъ Государя Императора, Государыни Императрицы, Его Величества Короля Прусскаго, Ихъ Высочествъ Государя Наслѣдника Цесаревича и Великой Княжны МАРИИ НИКОЛАЕВНЫ. Особенная комната была убрана весьма красиво виноградными цвѣтами, въ видѣ бесѣдки. Его Высочество, восхищая всѣхъ своею привѣтливостію и ласкою, принималъ участіе въ танцахъ, и изволилъ прогуливаться по рошѣ, встречаемый вездѣ живѣйшею радостію народа: въ 12½ часовъ оставилъ балъ, изъявивъ особенную благодарность дворянству.

17-го числа, въ осьмомъ часу утра, въ квартиру Государя Наслѣдника собрались чиновники и дворянство, пожелать благополучнаго пути Его Императорскому Высочеству. Высокій Путешественникъ, прощаясь съ Рязанью, въ самыхъ лестныхъ выраженіяхъ изъявилъ благодарность состоящему въ должности Гражданскаго Губернатора и Губернскому Предводителю Дворянства. Пребываніе Его Высочества въ Рязани ознаменовано милостями и благопріятіями: 1) для бѣдныхъ и, въ особеннѣйшій, потер-

Соборъ Катедральный Внѣбозвѣція, въ которомъ został spotkany, wśród licznego zgromadzenia Urzędników, Dworzarstwa i mieszkanców miasta, przez Arcybiskupa Gabryela, który powitał Jego Wysokość przemową.

Po odprawieniu modłów, Jego Wysokość oddał cześć obrazom świętych, a potem, w Soborze Narodzenia składał modły u grobu świętego Bazylego, Biskupa Rzymskiego, i raczył przyjąć ofiarowany przez Arcybiskupa obraz.

Potem Cesarzewicz Jego Mość raczył czynić przegląd wojsk Rezerwowey dywizyi 4-go Korpusu Piechoty.

Jego Wysokość odwiedził potem różne szkolne i dobroczynne zakłady w porządku następującym: 1) Gimnazjum ze Szlacheckim Pensyonem; podczas zdawania egzaminów, w każdej klasie Jego Wysokość zatrzymywał się i słuchał odpowiedzi wychowanków. Ucznia Połonskiego, za ofiarowane Jego Wysokości wiersze, uderował zegarkiem złotym. Po obejrzeniu całego urzędnika Pensyonu, oświadczył w szczególności Dyrektorowi Gimnazjum, Siemienowu, zadowolenie, za znalezione we wszystkiemu odznaczający się porządek. 2) Dworzeński zakład wychowania. 3) Szkołę dzieci Kancelaryjnych służących. 4) Dóm Inwalidów Malszyna. 5) Koszary wojskowe. 6) Zamek Turemny. 7) Szpital wojskowy i Mieski. 8) Szpital żeński. 9) Dóm pracowności i przytułku ubogich. 10) Dóm wartyków i 11) narzędzia pożarne. Za znalezione w tych miejscach porządek, Jego Wysokość niejednokrotnie oświadczał wdzięczność. Nakoniec Cesarzewicz Jego Mość odwiedził wystawę wyrobów Gubernii Rzymskiej, przyjąwszy naprzód księgę, zawierającą w sobie opisanie tej wystawy. Po obejrzeniu wszystkich przedmiotów ze szczególną uwagą, Jego Wysokość oświadczył zadowolenie. Dnia tegoż uderował swą bytnością Jey Wysokość Rządzącego Mingrelii, Ninę Georgijewną.

Na obiad do stołu mieli szczęście być zaproszonymi: Najprzewielebniejszy Gabryel, Arcybiskup Rzymski, zostający w obowiązku Gubernatora Cywilnego Prokopowicz-Antoński, Gubernialny Marszałek Dworzarstwa, Półkownik Retkin, Jenerał Porucznik Sazonow, Jenerał-Majorowie: Liszyn, Pawlenko, Bołdyrew, Muratow, Ełszyn, Ofrosimow, Dowódcy Brygad, Półkownicy: Czerepow i Szulgin, Vice-Gubernator Książewicz, Prezydenci Izby Kryminalney, Werdeniewski, Cywilney, Tatarinow, Półkownicy: Żeltuchin, Oznobiszyn, Korobyn, Siemienow, Protasow, Klewezał, Dubowicki, Dyrektor szkół Siemienow, byli Marszałkowie Gubernialni: Masłow i Rakitin, Xiążę Mingrelii Dadian, Sędzia Sądu Sumiennego Fedcow i Głowa miasta, Kupiec Owsiannikow.

Wieczorem, o godzinie dziewiątej, Jego Wysokość uderował swą bytnością wspaniały bal, na którym było gości do 600 osób, i publiczną ucztę, daną przez Dworzarstwo w letnim domu P. Riumina. Droga od miasta była oświecona ognistemi ghirlandami; w gaju, w który był ożywiony licznym zgromadzonym ludem, jaśniały świetnemi ogniami fontanna i tarcza z przezroczystym obrazem, na którym wyobrażona była Cyfra Najjaśniejszego Gościa. W różnych miejscach grała muzyka, a kupcy włościanek ze wszystkich powiatów, w swoich różnokształtnych ubiorach, narodowe śpiewały pieśni.

Galerya była ubrana w drzewa pomarańczowe, girlandy z kwiatów, i oprócz świetnej iluminacyi, ozdobiona była Cyframi Najjaśniejszych Państwa Cesarza Jego Mości, Cesarzowej Jey Mości, Najjaśniejszego Króla Pruskiego, Ich Wysokości Cesarzewicza Następcy i Wielkiej Xiężniczki MARYI NIKOŁAJEWNY. Osobna sala była nader pięknie ubrana winogrodowymi kwiatami, nakształt altany. Jego Wysokość, zachwycając wszystkich swą uprzejmością i łaskawością, raczył tańczyć i przechadzać się po gaju, będąc wszędzie spotykany najżywszą radością ludu: o kwadransie na pierwszą opuścił bal, oświadczywszy szczególną wdzięczność Dworzarstwu.

Dnia 17-go, o godzinie ósmej zrana, do kwatery Cesarzewicza Jego Mości zebraли się Urzędnicy i Dworzarstwo, dla złożenia życzeń szczęśliwej podróży Jego Cesarzowskiej Wysokości. Najjaśniejszy Gość, żegnając się z Riazaniem, w wyrazach najpochlebniejszych oświadczył wdzięczność zostającemu w obowiązku Gubernatora Cywilnego i Gubernialnemu Marszałkowi Dworzarstwa. Pobyt Jego Wysokości w Riazaniu został oznamionowany łaskami i dobrodziejstwami: 1) dla ubogich, a mianowicie dla tych, którzy ucierpieli od pożaru w Riaz-

павшихъ отъ пожара въ Рязани пожаловано 8,000 руб., раздача коихъ возложена на состоящаго въ должности Гражданскаго Губернатора, вмѣстѣ съ Преосвященнымъ и Губернскимъ Предводителемъ Дворянства *). 2) Для Рязанскаго Дома Трудолюбія и Признанія немощныхъ пожаловано 500 руб. 3) Погорѣвшимъ жителямъ села Копонова, 500 руб. 4) Спасскому купеческому сыну Тихомирову, занимающемуся археологическими разысканіями въ селѣ Старой Рязани, подаренъ брилліантовый перстень. 5) Награждены военные чины, бывшіе въ караулѣ и находящіеся въ безсрочномъ отпуску, жандармы, полицейская и пожарная команды. 6) Управляющему дома, въ которомъ Его Высочество имѣлъ пребываніе, пожалованъ подарокъ, а прислугѣ денежное награжденіе; сверхъ сего, многие изъ бѣдныхъ получили особое значительное вспоможеніе.

По отбытіи Государя Наслѣдника, при собраніи чиновниковъ и жителей города, въ кафедральномъ соборѣ совершено Преосвященнымъ молебствіе о благополучномъ путешествіи и здравіи Его Высочества.

Въ городѣ Зарайскѣ, Государь Наслѣдникъ посетилъ соборный храмъ; обозрѣвъ находящіеся въ ономъ примѣчательныя по древности предметы, и пожаловавъ вспоможеніе бѣднымъ, изволилъ продолжать путь по тракту на городъ Тулу, въ вожделѣнномъ здравіи, оставивъ границу Рязанской губерніи во второмъ часу по полудни. (С. П.)

Высочайшею Грамотою, 20-го Августа, Всемилостивѣйше пожалованъ Кавалеромъ ордена *Св. Станислава 2-й степени*, Штабъ-Докторъ Отдѣльнаго Кавказскаго Корпуса, Статскій Совѣтникъ *Ильшенко*.

— Высочайшимъ Указомъ, даннымъ Придворной Канцеляріи, 9-го Августа, дочь Генералъ-Адъютанта Барона *Гейсмара*, Всемилостивѣйше пожалована во Фрейлины къ Ея Императорскому Величеству.

— *Высочайшій Рескриптъ*, данный супругѣ *Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ, Анны Андреевны Блудовой*.

Анна Андреевна! Въ уваженіе отлично-усердной и полезной службы вашего супруга, удостоенной особеннаго вниманія Государя Императора, и въ изъявленіе Нашего къ вамъ благоволенія, Мы, по соизволенію Его Императорскаго Величества, приняли васъ въ число Дамъ меньшаго креста ордена *Св. Великомученицы Екатерины*, коего знаки здѣсь препровождаемъ, съ тѣмъ, чтобы вы ихъ на себя возложили. Пребываемъ въпрочемъ къ вамъ благосклонны.

На подлинномъ Собственною Ея Императорскаго Величества рукою подписано тако:

Въ Петербургѣ,
1-го Іюля 1837 года.

АЛЕКСАНДРА.

— По положенію Комитета Гг. Министровъ, Государь Императоръ Высочайше повелѣть соизволилъ: существующее по Министерству Народнаго Просвѣщенія постановленіе о наградахъ для благотворителей училищъ, которое въ 1816 году одобрено было Комитетомъ Гг. Министровъ, но не удостоено Высочайшаго утвержденія, какъ несоотвѣствующее нынѣшнему порядку вещей, отмѣнить, предоставивъ сему Министерству руководствоваться впредь въ подобныхъ случаяхъ общими о пожертвованіяхъ въ пользу Правительства узаконеніями.

— По всеподданнѣйшему докладу Г. Министра Народнаго Просвѣщенія о мѣрахъ къ прекращенію поединковъ между студентами Дерптскаго Университета, Государь Императоръ, въ 28-й день истекшаго Іюня, Высочайше повелѣть изволилъ: постановить впредь за правило, чтобы студенты Дерптскаго Университета, оказавшіеся виновными въ одномъ изъ тѣхъ случаевъ, относящихся къ поединкамъ, которые ислышаны въ 286 ст. Свода Законовъ Т. XIV, по предварительномъ изслѣдованіи дѣла въ Университетскомъ Судѣ, были судимы военнымъ судомъ при Рязкомъ Ордонансѣ-Гаузе.

— Августа 10-го дня 1837 года, по Общему Собранію Московскихъ Департаментовъ Правительствующаго Сената, опубликовано Мнѣніе Государственнаго Совѣта о томъ, что Высочайше утвержденное 1 Октября 1831 года положеніе о порядкѣ составленія,

*) Въ ознаменованіе радостнаго для всѣхъ пребыванія въ городѣ Рязани Ея Величества Государыни Императрицы съ Великою Княжною *МАРИЕЮ НИКОЛАЕВНОЮ*, и Ею Высочества Государя Наслѣдника, *Рязанское Дворянство* пожертвовало на тотъ же предметъ около 5,000 руб., въ число коихъ поступило: отъ Генералъ-Майора *Болдырева* и Губернскаго Секретаря *Барыкова* по 1,000 рублей.

нѣю отъ пожара въ Рязани пожаловано 8,000 руб., которыхъ раздача поручено остающемуся въ обовязку Губернатора Гражданскаго, раземъ з Арцыбискупѣмъ и Губернскимъ Предводителемъ Дворянства *). 2) Для Рязанскаго дома трудолюбія и признанія немощныхъ пожаловано 500 руб. 3) Погорѣвшимъ жителямъ села Копонова, 500 руб. 4) Синъ Спасскаго купца Тихомировъ, занимающійся археологическими въ селѣ Старой Рязани, былъ награжденъ брилліантовымъ перстнемъ. 5) Были награждены войскови, которые были на стражѣ и которые находились на неограниченномъ отпускѣ, жандармѣ, командѣ полиціи и пожарна. 6) Управляющій домомъ, въ которомъ Его Высочество имѣлъ пребываніе, былъ награжденъ подаркомъ, а прислугѣ получили денежное награжденіе; сверхъ сего, многие изъ бѣдныхъ получили особое значительное вспоможеніе.

По выѣздѣ *Цесаревича Наслѣдника*, въсрѣдъ згромажденія Чиновниковъ и жителей города, въ Соборѣ Катедральномъ отправилъ Наипривѣлебнѣйшій Арцыбискупъ молитвы о помыслѣннѣйшій поѣздъ и здравіи Его Высочества.

Въ мѣстѣ Зарайску, *Цесаревичъ Наслѣдникъ* отъвѣдѣлъ Соборную святыню; по обѣщанію находящимся въ ней годныхъ уваженію для старости предметовъ, и отъвѣдѣвъ вспоможеніе для бѣдныхъ, рѣшилъ отъвѣдѣвъ дальшій свой поѣздъ тропинкою на мѣсто Тулу, въ пожеланномъ здравіи, оставивъ границу Губерніи Рязанской въ отъвѣдѣннѣйшій поѣздъ. (Р. Р.)

Презъ Наивысшій Дипломатъ, 20 Сіерпня, Наиласкавѣйшій мѣнованъ Кавалеромъ ордена *Св. Станислава 2-го степня*. Штабъ-Докторъ Отдѣльнаго Корпуса Кавказскаго, Радѣца Стану *Ильшенко*.

— Презъ Наивысшій Указъ до Кантору Двору, 9-го Сіерпня, дочка Генералъ-Адъютанта Барона *Гейсмара*, Баронѣна *Марья Гейсмар*, Наиласкавѣйшій мѣнована Фрейлинъ Наиласкавѣйшій *Цесаревичъ* *Иеръ Мошѣ*.

— На вышшій Рескриптъ, до матѣонки *Р. Министра Справъ Внутреннихъ*, *Анны Андреевны Блудовой*.

Анна Андреевна! Зе възгледу одзначающагося себѣ горливостію и полезностію службѣ матѣонки вашего, заслуженной особеннѣйшій възгледомъ *Цесаря* *Его Мошѣ*, и для оказанія Нашей къ вамъ прѣхильности, за позволѣніемъ *Его Цесарскаго Мошѣ* прѣхильности, въ поцѣтъ Дамъ мнѣйшаго крѣща ордена *Св. Великѣй Мѣченнички Катарзины*, котораго знаки ту закладываемъ, з тѣмъ, азебысѣе же на себѣ вѣложили. Зостаеми зрѣсшѣ къ вамъ прѣхильне.

На аутентикѣ Вѣснаго *Его Цесарскаго Мошѣ* рѣка написана такъ:

Въ Петербургѣ,
1-го Липца 1837 року.

ALEXANDRA.

— По настѣлѣмъ постановленію Комитета РР. Министровъ, *Цесаръ* *Его Мошѣ* Наивысшій рѣказалъ рѣзѣ: истнѣющее въ Министерствѣ Народнаго Ошвѣщенія постановленіе о наградахъ для добродѣтецевъ школъ, которе въ року 1816 узнана было за добре прѣзъ Комитѣтъ РР. Министровъ, аѣ не было Наивысшій затвѣрдзѣно, jako неоподѣвнѣе нѣнѣшнему порѣзѣдѣку рѣзѣ, одмѣнѣ, залѣцѣвшій тѣму Министерствѣ, азебы на прѣзѣшѣе въ тѣкихъ зарѣзѣннѣяхъ мѣало за прѣзѣдѣннѣево ошѣево о отъарѣхъ на рѣзѣ Рѣзѣу уставу.

— По науниженнѣмъ прѣзѣзѣннѣю Р. Министра Народнаго Ошвѣщенія о шѣдѣкахъ для ушвѣленія поѣдѣннѣю мѣдѣу студѣнтами Университѣту Дорѣзѣскаго, *Цесаръ* *Его Мошѣ*, въ днѣу 28 прѣзѣзѣскаго Чѣрѣвца, Наивысшій Рѣказалъ рѣзѣ: постановѣе отѣдѣ за прѣзѣдѣло, азебы студѣнѣи Университѣту Дорѣзѣскаго, которѣ сѣе оѣзѣа въ нѣднѣмъ з тѣхъ зарѣзѣннѣяхъ, до поѣдѣннѣю ошѣево рѣзѣсѣе сѣе, которѣ сѣе ошѣево въ 286 арт. Поѣзѣзѣннѣя Правъ Т. XIV, по упрѣднѣмъ рѣзѣзѣннѣю рѣзѣу въ Сѣдѣ Университѣтѣ, были сѣдѣннѣи сѣдѣмъ воѣннѣмъ прѣзѣ Рѣзѣмъ Ордѣнѣнѣ-Гаузе.

— Днѣа 10-го Сіерпня 1837 року з Поѣзѣзѣннѣю Зѣбрѣннѣя Мосѣевскихъ Департаментовъ Рѣзѣзѣскаго Сенату Опубликована Ошвѣннѣя Рѣды Паѣнства о тѣмъ, иѣзъ Наивысшій отвѣрдзѣна 1 Паѣзѣзѣннѣя 1836 року уставу о порѣзѣдѣу спорѣзѣннѣя, явѣннѣя и шѣваннѣя тѣ-

*) Для ознаменованія радостнаго для всѣхъ поѣзѣу въ мѣстѣ Рѣзаннѣ Наиласкавѣйшій Рѣны *Цесаревичъ* *Иеръ Мошѣ* з *Вѣлѣкѣй Хѣзѣннѣй Мѣрѣа* *НИКОЛАЕВНА* и *Его* *Вѣсѣошѣи* *Цесаревичъ* *Наслѣдникъ*, *Дворѣзѣннѣю Рѣзаннѣскаго* отъарѣвалъ на тѣн прѣзѣдѣтъ оѣо 5,000 р. въ лѣзѣбѣ которѣхъ вѣзѣло: од *Генералъ-Мѣжора* *Болдырева* и *Губернѣннѣя* *Секретѣрѣа* *Бѣрѣкова* по 1,000 руб.

stamentow, nie może mieć wpływu na testamenta przed
jej opublikowaniem sporządzone.

— CESARZ JEGO MOŚĆ w dniu 31-m zeszłego Sierpnia
NAYWYŻEY rozkazać raczył: Pisarza Kommissyi Wileń-
skiego Kommissoryackiego Depo Spirydona *Otockiego*,
za wysługę w randze Podoficera lat prawem przepi-
sanych, podnieść do stopnia Registratora Kollegialne-
go, z policzeniem na służbę do etatu Kommissoryackiego.
(G. S.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

P R U S S I A.

Berlin, dnia 29 Września.

Berlin, dnia 29 Września.
Od dnia 27 do 28 b. m. zachorowało 33, a umar-
ło 17 osób na cholere.

— Król udzielił niektórym oficerom wojska Pruskiego, pozwolenie znaydowania się na wyprawie konstancyńskie w Afryce, dla ich osobistego doświadczenia i nauki. Między temi wymieniają Kapitana *Willisen* ze Sztabu Nstępcy tronu, tudzież Porucznika *Oelrichs* z wojska liniowego. (G. C.)

F R A N C Y A.

Paryż, dnia 23 Września.

Kontr-Admirał *Botherel de la Bretonière*, przeznaczony jest na miejsce Vice-Admirala *Mackau* i obejmuje po nim dowództwo morskiej siły zbrojnej, na stanowisku w Antyllach.

— *Journal de Paris*, donosząc o wyborach oficerów do gwardyi narodowej, zapewnia, że wielka i, można powiedzieć, powszechna w całym kraju obojętność, dała się tego roku w tym względzie postrzedz. Były nawet takie miejsca, gdzie z powodu niezbrania się członków głosujących, wybory wcale nie miały miejsca.

— *Semaphore de Marseille* donosi podług listów prywatnych z Neapolu, co następuje: „Liczba osób uwięzionych w Sycylii jest bardzo znaczna i ma 3,500 dochodzić. Mimo to panuje tam ponure wrzenie, lubo spokojność z pozoru przywróconą się bydy zdaje. Kilka band przebiega wyspę w rozmaitym kierunku i dotąd się nie poddaje; wojsko Królewskie nie zdołało jeszcze dotąd ich rozpedzić“ — *Journ. des Deb.* zapewnia, że podanie co do liczby osób uwięzionych, jest przesadzone.

— Nadbiegł tu goniec z Neapolu do ministeryum interessów zagranicznych. Przywiozł on odpowiedź na notę, podaną ze strony Rządu naszego, we względzie żądanej przez Neapol interwencyi Austriackiej. Rząd Neapolitański oświadczył, że podobnego wezwania nie zanosił do Rządu Austriackiego i nie był nigdy w po-
trzebnie czynić tego dla przywrócenia porządku w kra-
jach swoich.

Rząd otrzymał z Bajonny, następującą przez telegraf wiadomość, daty 22 Września o g. 7 rano. „Gdy żaden z kuryerów Madrytskich z d. 16 i 17 nie przybył, przesyłam więc wiadomość z dnia 15. Dywizya *Espartery* stoi od dnia 23 w Caramanchel. Dywizya Starey-Kastylii, którą dowodzi *Lorenzo*, jest w Galopagar, a Brygadyer *Albuin*, głównie dowodzący w Toledo, zajmuje Aranjuez, *Oraa* przybliża się także. Placny *Don Karlosa* stojącego dotąd jeszcze nad Tagiem i zagrażającego Andaluzyi tudzież Guadalexarze, nie są wiadome; obawiają się połączenia jego z Brygadyrem *Zariateguy*, znajdującym się bez przeszkody nad Duero.“

— Podług *Journal du Commerce*, mylnie jest doniesienie telegraficzne o odwrócie *Don Karlosa* do Cuenca; jego łowiem stronnicy bawiący w Paryżu zapewniają, że nie zaniechał planu trzymania się między Madrytem i Andaluzją, aby oczekując w tém stanowisku pomysłu sposobności, stać się panem stolicy.

Dnia 24-go.

Od dni kilku bawi tu b. Minister Sprawiedliwości Pan *Persil*. W Agen, gdzie dopuszczono się niejakich rozwięzłości przeciwko niemu, aresztowano kilka osób.

— Następującą depezę telegraficzną nadesłano rządowi: „Z Bordeaux 22 Września, o g. 5 wieczorem. Generał dowodzący 11 dywizją wojskową do Ministra wojny. Poczty Madrytskie z d. 16 i 17 nie nadeszły. Listy z Saragossy dnia 19 nie zawierają nic szczególnego. Z Santander donoszą pod d. 16 o zebraniu się Junt, zupełnie od Rządu niezawisłej, ustanowionj w obronie prowincyi.“

— W Marsylii umarło dnia 19 jeszcze dwóch ludzi na cholere, a nazajutrz zaraz, to jest: d. 20, zwnięło nareszcie biuro zdrowia.

— Dziennik *Toulonnais*, mówiąc o zamierzony wy-

спедиции противу Константины, по письмамъ изъ Бонны, увѣряетъ, что тамъ уже восемь дней идутъ проливные дожди.

— Правительство объявило сегодня слѣдующую депешу: „*Байонна 23 Сентября въ 4 час. по полудни.* (Мадридъ 18 ч. въ 11 час.) Французскій Посланникъ при Испанскомъ Дворѣ, къ Министру иностранныхъ дѣлъ. По поводу вступленія *Эспартеры* въ Мадридъ, Карлисты отступили къ Мондехару и Гуадалаксаръ. Въ слѣдъ за ними идетъ войско Христиносовъ, находящееся между симъ городомъ и Алкалою. Полагаютъ, что *Донъ-Карлосъ* обратился въ Сегуэнсу для привлеченія къ себѣ корпуса Генерала *Царіатеги*. Мадридъ пользуется совершеннымъ спокойствіемъ; тамъ ожидали ежеминутно прибытія Генерала *Ораа*.“

— *Sentinelle des Pyrenées* сообщаетъ отъ 21 ч. с. м.: „Увѣряютъ, что Англичане сдавшіеся на капитуляцію въ церкви въ Андоинъ, будто разстрѣляны. Ихъ было 123 рядовыхъ и 13 Офицеровъ. Начальники ихъ отправили тотчасъ пароходъ въ Корунью за Карлистами, взятыми въ плѣнъ при Ирунѣ и Фуэнтарабінъ, а по сему кажется, что хотятъ отплатиться совершенно взаимностію. Англичане оставляютъ Фуэнтарабінъ, а потому и должно опасаться, чтобы это не было предшествіемъ совершеннаго оставленія сего города и Ируна.“

— По донесеніямъ изъ Барселлоны отъ 18 ч., вмѣсто Барона *Меера* наименованъ Генераль *Донъ Сантосъ Санъ Мигуэль*, Генераль-Капитаномъ Каталоніи, Генераль *Нарваесъ*, вторымъ командиромъ, а *Г. Камбрено* политическимъ начальникомъ Барселлоны. Бригадиръ *Пуигъ* останется Губернаторомъ тогожъ города. Баронъ *Мееръ* съ значительнымъ конвоемъ, 16-го ч. с. м. отправился изъ Брухъ въ Игуаладу. (G. C.)

ВЕЛКОБРИТАНІЯ И ИРЛАНДІЯ.

Лондонъ, 23-го Сентября.

Король Бельгійскій съ своею супругою въ ночь на 20 ч. прибылъ въ Рамсгате и принять тамъ Герцогомъ *Кембриджскимъ*, Герцогомъ *Веллингтономъ*, Сиромъ *Вилліамомъ Куртисъ* и избранными отъ города депутатами. Послѣдній отправился въ Остенду на казенномъ пароходѣ, *Гамилтонъ*. Сильный восточный вѣтеръ заставляеть ИИ. ВВ. ожидать долгаго и непріятнаго пути.

— Въ послѣднемъ собраніи тайнаго Совѣта въ Виндзорѣ открытіе Парламента формально назначено 15 Ноября и вчерашняя придворная газета содержитъ касательно сего прокламацію.

— Въ прошлую среду Герцогъ *Кембриджскій* прибылъ въ Дувръ и его приветствовали изъ пушекъ Королевскимъ залпомъ. На слѣдующій день представлялся Его Кор. Высоч. тамошній корпусъ Офицеровъ. Герцогиню *Кембриджскую* съ дѣтьми ожидаютъ чрезъ 14 дней.

— Въ понедѣльникъ прибылъ Графъ *Дургамъ* въ Нюкестль и тамъ сдѣланъ провинціальнымъ Гросмейстеромъ *Массоновъ* въ Нортумберландѣ. При болѣзни Лорда это не такъ много значить, какъ увѣряетъ одна газета *Торіевъ*.

— Французскій Посланникъ при здѣшнемъ Дворѣ, Генераль *Себастьяни* вчера вечеромъ прибылъ въ Дувръ и сегодня его ожидаютъ въ Лондонъ.

— За нѣсколько дней умеръ здѣсь Профессоръ восточныхъ языковъ при Лондонскомъ Университетѣ *Фридрихъ Розенъ*, на 32 году жизни. Онъ былъ родомъ Немецъ, учился въ Лейпцигѣ и Боннѣ. Также Профессоръ Физики и Астрономіи *Рунксъ* недавно скончался въ Шотландіи.

— *True Sun* пишетъ, что съ послѣднимъ пароходомъ изъ Фальмута отправились шесть Французскихъ Офицеровъ въ Португалію для содѣйствованія тамъ Мигуэлистскому движенію. (A.P.S.Z.)

— Исчислено, что для дополненія гарнизоновъ на корабляхъ вооружаемыхъ теперь въ Портсмутѣ и которыхъ половина еще не собрана, нужно по крайней мѣрѣ 10,000 матросовъ.

— По донесеніямъ изъ Лиссабона отъ 14 ч. с. м., Маршалъ *Салданья* вступилъ въ провинцію Трасъ-осъ-Монтесъ, чтобы соединиться съ войскомъ, которое подъ командою Полковника *Пимантелля*, уже возвратилось изъ Испаніи а слѣдовательно поспѣшить для подкрѣпленія всею своею силою Герцога *Терсеирскаго*. (G. C.)

ГЕРМАНІЯ.

Ганноверъ, 25-го Сентября.

По случаю кончины Е. Высоч. Герцога Карла *Мекленбургъ-Стрелицкаго*, сегодня при здѣшнемъ Дворѣ наложенъ трауръ на шесть недѣль. (A.P.S.Z.)

правильно противу Константины, запевня подлуг listow z Bony otrzymanych, że tam już od dni ośmiu ulewne padają deszcze.

— Następującą depeszę telegraficzną ogłosił Rząd dnia wczorajszego: „Z Bajonny 23 września, o g. 4 po południu. (z Madrytu 18 o g. 11) Poseł Francuzki przy dworze Hiszpańskim, do Ministra interesów zagranicznych. Z powodu wejścia *Espartery* do Madrytu, cofnęli się *Karoliści* do Mondejar i Guadalaxary. Postępuje tuż za nimi, wojsko Krystynistów, znajduje się pomiędzy témże miastem i Alcalá. Sądzą, że *Karlos* będzie chciał udać się do Seguença dla ściągnięcia do siebie korpusu Jenerała *Zariatęgu*. Madryt używa nayspełniejszej spokojności; spodziewano się tam co chwila przybycia Jenerała *Oraa*.“

— Czytamy w *Sentinelles des Pyrenées* z d. 21 b. m.: „Anglików, którzy kapitulowali w kościele w Andoain, miano, jak zapewniają, rostrzelać. Było ich 123 żołnierzy i 13 oficerów. Ich naczelnicy postali natomiast okręt parowy do Coruña po Karlistów, zabranych w niewolę pod Irun i Fuentarabia, zdaje się więc, że chcą odplacić się zupełnym odwetem. Anglicy oddalają się z Fuentarabia, trzeba się przeto obawiać, żeby to niebyło poprzedzeniem zupełnego opuszczenia tego miasta i Irun.“

— Podług doniesień z Barcellony daty 18, w miesce Barona *Meer* mianowano Jenerała *Don Santos San Miguel*, Jeneralnym Kapitanem Katalonii, Jenerała *Narvaez* drugim dowódcą, a Pana *Cambrenero* naczelnikiem politycznym Barcellony. Brygadyer *Puig* pozostał Gubernatorem tegoż miasta. Baron *de Meer* wyruszył ze znacznym konwojem d. 16 b. m. z Bruch do Igualada. (G. C.)

БРИТАНІЯ ВІЕЛКА І ІРЛАНДІЯ.

Лондонъ, 23-го Września.

W nocy d. 20 przybyli do Ramsgate Król i Królowa Belgów; Xiążę *Cambridge*, Xiążę *Wellington*, *Sir Curtis* i deputacya miasta, przyjmowali dostojnych gości, którzy wsiedli na statek parowy *Hamilton*, udając się do Ostendy. Mocny wiatr wschodni przedłuży zapewne żeglugę i uczyni ją nieprzyjemną.

Na ostatniem zgromadzeniu rady tajney w Windsor, otwarcie Parlamentu formalnie postanowione zostało na 15 Listopada, a wczorajsza gazeta Dworu zawiera już stosowną proklamacyą.

— W iprzeszłą szrodę Xiążę *Cambridge* przybył do Dover i pozdrowiono go z dział salwą Królewską. Nazajutrz tameczny korpus oficerów, prezentował się J. Kr. Wys.—Xiężny *Cambridge* za dwa tygodnie z dziećmi tam oczekują.

— W poniedziałek Hrabia *Durham* przybył do Newcastle i był tam installowany na prowincjonalnego Wielkiego Mistrza wolnych mularzy w Northumberland. Przy chorobie Lorda nie tak bardzo to wiele znaczy, jak jeden dziennik *Torysowski* chciał rozumieć.

— Poseł Francuzki przy tutejszym dworze, Jenerał *Sebastiani* wczoraj wieczorem przybył do Dover i dzisiaj jest oczekiwany do Londynu.

— Przed kilką dniami umarł tu Professor języków orientalnych przy Uniwersytecie Londyńskim, *Fryderyk Rosen* w 32 roku życia. Był on rodem Niemiec i uczył się w Lipsku i Bonnii. Takoz Professor fizyki i astronomii, *Ritchie*, umarł niedawno w Szkocyi.

— *True Sun* donosi, że na ostatnim parochodzie z Falmouth, odpłynęło sześciu Francuzkich oficerów do Portugalii, i rozumieją, że dla wspierania tam poruszeń *Miguelistowskich*. (A.P.S.Z.)

— Obrachowano, że dla dopełnienia załog na okrętach teraz uzbrajanych w Portsmouth, a których połowa nie jest jeszcze zebrana, potrzeba najmniej 10,000 matków.

— Podług doniesień z Lisbony daty 14 b. m. Marszałek *Saldanha* wkroczy do prowincyi *Tras-os-montes*, dla połączenia się z woyskiem, które pod dowództwem Półkownika *Pimantel*, już wróciło z Hiszpanii, a następnie pośpieszy dla wzmocnienia całą swą siłą Xięcia *Terceiry*. (G. C.)

НИЕМЦЫ.

Hannover, 25 Września.

Z okoliczności zgonu J. Kr. Wys. Xięcia *Karola Mекленбург-Стрелицъ*, dwor tutejszy przywdział dzisiaj żałobę na sześć tygodni. (A. P. S. Z.)

ШВЕЦИЯ И НОРВЕГИЯ.

Стокгольмъ, 12-го Сентября.

Король выѣхалъ вчера для посѣщенія южныхъ и западныхъ провинцій Государства. — Предъ отъѣздомъ объявлено постановленіе, коимъ на время отсутствія Короля наименована Правительственная Коммиссія, въ которой будетъ председательствовать Наслѣдникъ Принца. Въ члены ея Король избралъ Графовъ *Розенблада*, *Мернера* и *Левенгельма* а также Государст. Совѣт. Барона *Левенгельма*. Принцу также предоставлено начальство надъ военною силою. Королева отправилась въ лѣтній замокъ Дроттинггольмъ.

— Знаменитый Англійскій ботаникъ Робертъ Браунъ, который своею Ново-голландскою флорою прежде познакомилъ съ произрастающими Царствомъ Австраліи, теперь находится въ Упсалѣ, гдѣ Профессора и студенты приняли его съ большимъ уваженіемъ.

Дронтегеймъ, 6-го Сентября.

Издаваемый здѣсь жур. *Avis* напечаталъ извѣстіе о появленіи при Норвежскихъ берегахъ морскаго змѣя, чрезвычайной величины, что, какъ увѣряетъ, сообщила ему самая достойная вѣроятія особа, которая съ многими другими имѣла случай видѣть это чудовище и хорошо къ нему присмотрѣться. Такимъ образомъ то, что доселѣ почитали баснею, и потому часто повторяемымъ разказамъ о морской змѣи не вѣрили, теперь становится несомнительнымъ. По представленному описанію, въ первыхъ числахъ выѣхавшихъ каникулъ, рыболовы замѣтили нѣсколько разъ этого змѣя въ разныхъ сторонахъ а наиболѣе при Сторфозенѣ и при островахъ Кругвагъ, чѣмъ были приведены въ большой страхъ и не рѣшились пуститься на воду. Всѣ соглашались въ томъ, что онъ имѣлъ 800 а по крайней мѣрѣ 600 аршинъ длины; можетъ быть даже и болѣе, такъ какъ трудно было видѣть конецъ его тѣла не вооруженнымъ глазомъ. Онъ являлся обыкновенно въ тихую погоду. Наибольшую толщину онъ имѣетъ около головы, гдѣ корпусъ его по всякому вѣроятію равняется туловищу порядочной лошади; глаза у него черные или по крайней мѣрѣ очень темные, величиною съ обыкновенную тарелку, не очень поворотливые и не блестящіе; кожа гладкая темнаго цвѣта а на носу замѣтны густыя волосы какъ у тюленя, 2 до 3 пядей длиною, также и на шеѣ что-то подвижное, какъ будто грива у лошади. Онъ не бросался на уходящихъ отъ него лодки, а потому неизвѣстно принадлежатъ ли онъ къ разряду хищныхъ звѣрей. Можетъ быть онъ потому оставался смирнымъ, что не былъ голоденъ, ибо окрестности, гдѣ находился, изобиловали въ этомъ году чрезвычайнымъ множествомъ сельдей, которыя вѣрно служили ему пищею. (G. C.)

И т а л і я.

Римъ, 16-го Сентября.

Холера здѣсь быстро исчезаетъ. 14-го ч. заболѣло 68 и 44 умерло, 15-го ч. только 57 заболѣло и 30 умерло. Новымъ уведомленіемъ, наша коммиссія о сохраненіи здоровья, начальникомъ которой Кардиналъ *Сала*, предлагаетъ наблюдать мѣры предосторожности, прежде не соблюдаемыя; пренебреженіе оныхъ на долгое время воспрепятствовало бы совершенному истребленію зла.

— Невѣста недавно умершей Княгини *Массимо*, урожденной Принцессы Саксонской, Принцесса Марія Габріела Савойско-Кориньянская, супруга Князя *Массимо* Арсоли, 10-го ч. также скончалась, но не отъ холеры.

— Папа 11-го ч. с. м. во второй разъ посетилъ одну изъ здѣшнихъ холерныхъ больницъ и тамъ распрашивалъ обо всемъ, что касается до больныхъ. (A.P.S.Z.)

К и т а и.

Въ одномъ извѣстіи изъ Лондона сказано: „Общество для распространенія общепользныхъ свѣдѣній въ Китаѣ 10 Марта имѣло свое вторичное годовое засѣданіе въ Кантонѣ. Это есть произведеніе на половину сѣумасшедшихъ Европейцевъ, которые рыщутъ по всему свѣту и незнаютъ народовъ, съ которыми желаютъ имѣть дѣло, хотѣя перенести къ нимъ собственныя, незрѣлыя идеи и если въ состояніи завести журналъ, то думаютъ, что они врачуютъ всякое зло въ мѣрѣ. Это общество хотѣло составить Китайскій журналъ и распространить внутри Государства, какъ будто оно могло знать, какія свѣдѣнія полезны Китайцамъ и какимъ образомъ можно ихъ сообщить; но члены этого общества по справедливости сдѣлались подозрительны Китайскому Правительству, потому, что они занимались Китайскою политикою болѣе, нежели сколько среднее Царство согласно дозволить красноволосымъ варварамъ. Безпрестанны-

ШВЕЦИЯ И НОРВЕГИЯ.

Стокгольмъ, 12-го Сентября.

Король выѣхалъ дня вчерашняго для звѣзданія południowych i zachodnichъ провинцій państwa. — Przed odjazdemъ zostało ogłoszone postanowienie, mianujące na czasъ nieobecności Króla, Kommissyą Rządzącą, w której Królewicz Następca tronu przewodniczyć będzie. Na jej członków wybrał Król Hrabów *Rosenblad*, *Mörner* i *Löwenhielm*, tudzież Radcę Stanu Barona *Löwenhielm*. Przy Królewiczu zostawione jest także zwierzchnictwo siły zbrojnej. Królowa udala się do zamku letniego Drottingholm.

— Sławny Botanik Angielski Robert *Brown*, którego Flora Nowey Hollandyi pierwsze data poznanie Królestwa roślinnego Australii, znajduje się teraz w Upsali, gdzie przez Professorów i studentów przyjęty został z największym odznaczeniem.

Drontheim, 6-го Сентября.

Wychodzący tu dziennik *Avis*, umieścił wiadomość o pokazaniu się przy brzegach Norwegii węży morskiego, wielkości nadzwyczajnej, o czém, jak zapewnia, doniosła mu osoba wiarogodna, która z wielką innemi miała sposobność widzieć ten potwór i dobrze mu się przypatrzeć. Tym sposobem to, co miało dotąd za rzecz bajeczną i dla tego wznawianym nie raz opowiadaniom o dostrzeżeniu węży morskiego nie dawano wiary, staje się prawdziwem. Podług udzielonego opisu, już w pierwszych dniach kaniкулъ tegorocznej, dostrzegli rybacy kilkakrotnie tego węża w rozmaitych stronach, a najczęściej pod Storfo-sen i przy wyspach Krogvaag, co ich niezmiernym strachem przejęło i od zapuszczania się na morze wstrzymywało. Wszyscy zgadzają się na to, że miał 800, a najwyżej 600 łokci długości; może nawet więcej: trudno bowiem było dojrzeć gołym okiem właściwego końca jego ciała. Pokazywał się zwykle podczas ciszy i spokojnego czasu. Najgrubszy był zaraz przy głowie, gdzie korpus jego równał się, podług wszelkiego podobieństwa, kadmubowi dużego konia; oczy miał czarne, a przynajmniej mocno ciemne, wielkości zwyczajnego talerza, nie zbyt ruchawe, ani szklące się; skórę gładką ciemnego koloru; na nosie widać było gęste włosy, jak u psa morskiego, 2 do 3 piędzi długie, podobnie i na karku coś ruchawego, jak gdyby grzywa u konia. Nie rzucił się na uciekające przed nim łodzie; nie wiadomo więc czy należy do rzędu zwierząt drapieżnych. Być może, iż spokojność jego pochodziła ztąd, że nie był głodny, bo okolice, w których przebywał, obfitowały tego roku w nadzwyczajną ilość śledzi, które bez wątpienia służyły mu za pożywienie. (G. C.)

W i o s n y.

Rzym, 16-го Сентября.

Cholera tu szybko się zmniejsza. Dnia 14 zachorowało 68, a umarło 44, a d. 15 zachorowało tylko 57, a umarło 30 osób. Nowe ogłoszenie od naszej kommisji zdrowia, na czele której znajduje się Kardynał *Sola*, przepisuje tymczasem zachowanie dawniej zaniechanych dotychczasowych środków ostrożności, co w przeciwnym razie bardzo przedłużyłoby zupełne tego zła wyniszczenie.

— Synowa zmarłej niedawno Xieźny *Massimo*, z domu Xieźniczki Saskiej, Xieźniczka *Marya* Gabryela Sabaudzko-Carignan, małżonka Xiecia *Massimo* Arso-li, również umarła d. 10, lecz nie z cholery.

— Papież d. 11 ter. m., już po raz drugi odwiedził jeden z tutejszych szpitalow cholerycznych i tam się o wszystkim cotęczy chorych wywiadywał. (A.P.S.Z.)

С н и н у.

W doniesieniu z Londynu czytamy: „Towarzystwo do rozszerzenia wiadomości pożytecznych w Chinach, miało dnia 10 Marca, drugie swe roczne posiedzenie w Kantonie. Jest ono jednym z produktow klasy na pół pomieszanych na umyśle Europejczyków, którzy się wafęsają po wszystkich portach świata, i bez znajomości narodow, z którymi mają do czynienia, chcą im udzielać własne swe niedożyte wyobrażenia, i jeśli skuteczną zaprowadzenie dziennika, rozumieją uleczyć wszystkie nieszczęścia świata. Towarzystwo to miało założyć dziennik Chiński i rozszerzyć go wewnątrz, tak właśnie, jakby wiedzieć mogło, jaki rodzaj wiadomości pożyteczny jest dla Chińczyków i jakimby sposobem mogło to im udzielić; lecz, jak się zdaje, członkowie tego towarzystwa nie bez słuszności wpadli szczególnie w podejrzenie u Rządu Chińskiego, gdyż się więcej wdali w politykę Chińską, aniżeli Państwo środkowe, czerwono-włosnym barbarzyńcom tego dozwoliło. Dla

ми угрозами свергнуть Татарскую династію, они до того довели, что Китайцы приняли самыя дѣйствительныя мѣры сдѣлать для нихъ невозможнымъ изданіе Китайскаго журнала. Прежде Европейцы имѣли всѣ удобства къ печатанію въ Кантонѣ Китайскихъ сочиненій и Англійское библейское общество не нашло никакого затрудненія, содержать сколько угодно, переводчиковъ, каллиграфовъ, рѣзчиковъ и типографщиковъ. Все это прекращено обществомъ, для распространенія полезныхъ свѣдѣній и секретарь очень мало могъ сообщить кромѣ того, что общество не нашло никакихъ средствъ къ печатанію своихъ произведеній. Слѣдствіе впечатлѣнія, произведеннаго этими безразсудными на народъ и безъ того уже завистный, безъ сомнѣнія есть то, что онъ сдѣлается еще скрытнѣе и таинственнѣе, потому что въ этихъ средствахъ нѣтъ ни кротости голубиной ни мудрости змѣиной. Католическіе Миссіонеры въ Макао, которые до сихъ поръ всегда печатали на Китайской манерѣ на деревѣ, въ слѣдствіе подозрѣнія, которому подверглись Европейцы, принуждены отъ того отказаться и выписали изъ Парижа литографскіе станки чтобы печатать для потребностей своей церкви, но знойный климатъ такъ разжигаетъ печатныя чернила, что до сихъ поръ они встрѣчали величайшія затрудненія. Въ последнее время они начали употреблять при печатаніи чернила, которое служить для автографій и которое гораздо крѣпче и надѣются тѣмъ достигнуть дѣли. Немецкій Миссіонеръ *Гитцлафъ* въ Малаккѣ напечаталъ Китайскую біблію Японскими буквами и хочетъ ее распространить въ Японіи, — предпріятіе равно ненадежное. Но есть люди, которые не могутъ быть спокойны не исполнивъ своего предпріятія. Міръ кажется имъ, какъ Александру Великому, слишкомъ тѣсенъ для ихъ неограниченной дѣятельности; онъ рѣшился сперва обратиться въ Сіамъ, потомъ въ Китай и находить, что этого ему мало. Другой, изъ числа тѣхъ соломинъ, которыхъ вѣтеръ носитъ кругомъ свѣта, извѣстный изгнатель бѣсовъ *Вольфъ* отпавшійся изъ Каиры въ Томбукту, явился нечаянно въ Бомбай, гдѣ читаетъ лекціи о состояніи Христіанства въ Абиссиніи. Эти люди настоящая язва, которые дѣлаютъ смѣшною въ глазахъ варваровъ Европу и Христіанство и которые дѣлаютъ тщетными добросовѣстные усилія истинныхъ Миссіонеровъ.“ (A.P.S.Z.)

РАЗНЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Въ Маничъ 14 Августа происходило торжественное открытіе памятника *Гуттенберга* на приготовленной площади, на которой устроенъ для зрителей приличный амфитеатръ, исполниской величины, искусно а даже пышно украшенный. Вокругъ площади развѣвали разноцвѣтныя хоругви со знаками давнихъ типографскихъ мѣстъ, соединенныя вѣтвями изъ цвѣтовъ, споенными золоченными аграфами. С другой стороны позади статуи, было устроено мѣсто для прочихъ зрителей, не помѣстившихся въ амфитеатральномъ возвышеніи, кромѣ того было еще мѣсто для 1,200 вѣвчихъ, которые подъ дирекцію Г-на *Нейкомла*, исполнили нарочно сочиненный для сего торжества гимнъ *Тебя Бога хвалимъ*. Многіе, прибывшіе сюда изъ разныхъ городовъ въ качествѣ депутатовъ, послѣдователи типографскаго искусства, какъ то: книгопродавцы, типографчики, наборщики и гиссеры (словотвички), занималя назначенныя для нихъ кресла, отличавшіеся хоругвами, которыми украшены были эти мѣста. Особенныя также мѣста занимали знатнѣйшіе военные и тражданскіе чиновники этого края и города, судьи, нотаріусы, профессора, литераторы и проч. и проч., всѣ въ наилучшемъ порядкѣ, спокойствіи и съ должнымъ уваженіемъ къ торжеству. Особы, которымъ ввѣрено управленіе и присмотръ за торжествомъ, для отличія имѣли на плечѣ украшеніе изъ бантовъ и шарфовъ. Шествіе началось изъ дома, въ которомъ *Гуттенбергъ* завелъ первое книгопечатаніе, (домъ этотъ принадлежитъ теперь продавцу вина *Лаутерну*), и отправились въ кафедральную церковь для молебствія, совершеннаго Епископомъ *Кейзеромъ*. Изъ церкви шествіе отправилось въ циркъ. Послѣ приличной рѣчи произнесенной Президентомъ Г-мъ *Питшафтомъ*, открытъ памятникъ при громѣ пушекъ и радостныхъ восклицанійхъ присутствовавшихъ. Потомъ розданы поэмы, отпѣта простонародная пѣсня и исполнены типографическія работы, и между прочимъ отпечатаны на прекрасномъ станкѣ, богато убранномъ и тянутомъ сивыми лошадьми, стихи сдѣланные безъ приготовленія, тутъ-же въ присутствіи всѣхъ набранныя и печатанные. — Всѣ дома на площади гдѣ открытъ памятникъ были украшены и наполнены зрителями а на нѣкоторыхъ изъ нихъ сянты крыши и сдѣланы кресла на нарочныхъ лѣсахъ, что при устройствѣ

tego więc, nieustanne swoje zagrożenia, względem obalenia dynastyi Tatarskiej, swojemi pisemkami, tak daleko posunęło, że Chińczykowie naydzielnieysze, przedsięwzięli środki, do uczynienia dla nich, niepodobnem wydawanie dziennika Chińskiego. Dawniej Europejczycy wszelką mieli łatwość drukowania w Kantonie dzieł Chińskich, a Angielskie towarzystwo biblijne nieznaydowało żadney trudności w utrzymywaniu tłumaczy, kalligrafów, szyćcharzy i drukarzy, tak wiele, ile chciało. Wszystkiemu temu położyła koniec gorliwość towarzystwa do rozszerzenia wiadomości pożytecznych, i Sekretarz niemiał co więcej donieść, jak że towarzystwo żadnych nieznalazło środków do drukowania dzieł swoich. Wypadek wrażenia, które, zawrócone te głowy sprawić musiały na narodzie i bez tego już zawistnym, naturalnie zawsze jest ten, iż go więcej jeszcze czyni skrytym i tajemniczym, gdyż nie ma w tych środkach, ani łagodności gołębicy, ani roztropności węża. Missye Katolickie w Macao, które dotąd zawsze Chińskim sposobem drukowały na drzewie, także skutkiem podeyrzenia, w które wpadli Europejczycy, widziały się zmuszonymi, rzec się tego i sprowadzić z Paryża prassy litograficzne, dla drukowania na potrzeby swojego kościoła: lecz gorącość klimatu, czyni farb drukarską tak płynną, iż dotąd miały w tém naywiększe trudności. W ostatnim czasie zaczęły one używać do drukowania atramentu, służącego do autografii, który jest daleko trwalszym, i spodziewają się tём osiągnąć swojego celu. Missyonarz Niemiecki *Gützlaff*, zaczął w Malaccá drukować biblią Chińską głoskami Japońskimi i chciał ją rozszerzyć w Japonii — również beznadziejne przedsięwzięcie! Lecz są ludzie, którzy nie mogą zostawać spokojnie na jednem miejscu, dla popierania rozpoczętego przedsięwzięcia. Świat zdaje się dla nich, jak Alexandrowi Wielkiemu, za małym, dla ich działań bez granic; przedsięwziął on naprzód nawrócić Siam, potem Chiny, i znajduje, iż tego munie dość. Drugi, jedno z tych zdźbień stomy, które wiatr goni po przestrzeni świata, znajomy wyganiacz djabłów *Wolf*, który wyjechał z Kairu, udając się do Tombaktu, niespodziewanie przybył do Bombay, gdzie miewa prelekye o stanie Chrześcijaństwa w Abissynii. Ludzie ci są prawdziwą zarazą, którzy Europę i Chrześcijaństwo wystawują na pośmiewisko barbarzyńców, i czynią daremnemi dobroczynne usiłowania prawdziwych misyonarzy.

(A. P. S. Ż.)

ROZMAITE WIADOMOŚCI.

W Moguncyi 14-go Sierpnia odbyło się uroczyste odkrycie pomnika *Guttenberga*, na placu przysposobionym w stosownie dla widzów zbudowany amfiteatr olbrzymiej wielkości, gustownie, a nawet z przepychem przyozdobiony. Na około całego placu powiewały chorągwie w kolorach i z godłami dawniejszych miast drukarskich, połączone spleciami kwiatów, złocistemi spajaniem haftkami. Z drugiej strony w tyle posągu, było urządzone miejsce dla reszty widzów, nie mogących mieścić się w amfiteatralnem podniesieniu, oprócz którego było jeszcze miejsce dla 1,200 śpiewaków, którzy pod dyrekeją P. *Neukomm*, wykonali umyślnie do tej uroczystości skomponowane przez niego *Te Deum*. Liczni, z różnych miast, przybyli tu w deputacyi drukarskiej sztuki zwolennicy, jako to: księgarze, drukarze, składacze i odlewacze liter, zajmowali przeznaczone dla nich siedzenia, odznaczające się chorągwiemi, któremi przyozdobiono ich miejsca. Oddzielne także miejsca zajmowali pierwsi urzędnicy wojskowi i cywilni kraju i miasta, sędziowie, notaryusze, profesorowie, literaci etc. etc., wszystko w największym porządku, cichości i z godną obchodowi powagą. Osoby, którym powierzono kierunek i dozór tej uroczystości, były dla odnaczenia, przybrane w kokardy i przepaski czyli szarfy na ramionach. Pochód, to jest: procesyą rozpoczęto od domu, w którym pierwsze druki zaprowadził *Guttenberg*, (ten dom należy teraz do winiarza Pana *Lautera*), i udano się do katedralnego kościoła na nabożeństwo, celebrowane przez Xiędza *Kaiser* Biskupa. Z kościoła dopiero udał się orszak do cyrku. Po stosownej mowie, mianey przez Prezydenta Pana *Pittschaff*, odkryto pomnik śród huku dźwięku i radośnego okrzyku obecnych. Następnie rozdawano poemata, odśpiewano pieśń ludu i wykonano typograficzne roboty, między innemi zaś, wyłożono na przesłonicznej prasie, bogato przystrojonej i przesiwione konie ciągnętey, wiersz bez przygotowania zrobiony, zaraz w obec wszystkich składany i drukowany. — Wszystkie domy na placu gdzie stoi pomnik, były przystrojone i napełnione widzami, a na niektórych z nich zdjęto dachy, a porobiono siedzenia na stosownych rusztowaniach, co przy ustrojeniu tychże i ozdobieniu chorągwiemi, nadzwyczaj piękny przedstawiało widowisko. (G. C.)

ихъ и украшеніи хоругвами, самый прелестный представляло видъ.

— Въ Парижѣ недавно явились въ судъ двое уличныхъ ветошника, обвиняющій и обвиненный, которые вскорѣ помирились и начали спрашивать Президента, вѣренъ ли слухъ, что Правительство намерено уничтожить ихъ классъ, увѣряя, что они по сему предмету обратятся съ прошеніемъ къ самому Королю. Помянутое извѣстіе не безосновательно; но дѣло это зависитъ не отъ Правительства а отъ городского совета. Ветошники составляютъ классъ, можетъ быть свойственный одному только Парижу, который по своему свойству можетъ сохраняться единственно въ огромномъ и нечистомъ городѣ. Это родъ навозныхъ жуковъ, которые сами рождаются изъ нечистоты. По существующимъ установленіямъ, вся нечистота составляющаяся отъ замѣтанія улицъ и домовъ, вечеромъ сбрасывается въ кучи и потомъ на другое утро между 8 и 10 часомъ вывозится за городъ. И такъ ветошники имѣютъ цѣлую ночь времени переворачивать соръ своимъ желѣзнымъ крючкомъ, и собирать въ корзину разное лоскутъе, куски стекла, кожи, бумаги и проч., и на другой день, трудъ свой продаютъ занимающимся такою торговлею купцамъ, которые это сортируютъ и продаютъ по свойственнымъ заводамъ. Доходъ отъ сей промышленности немаловаженъ. Въ Парижѣ находится до 4,000 лоскутныхъ сборщиковъ и каждый въ сутки зарабатываетъ около 35 су, что составляетъ въ годъ до 3,000,000. Сортировка, придастъ товару ихъ еще миллионъ достоинства. Классъ этотъ есть родъ дома пристанища для самаго бѣднаго народа, который лишился уже всякихъ надеждъ въ другихъ предпріятіяхъ; ремесло ихъ не требуетъ никакихъ способностей и вознаграждаетъ по мѣрѣ занятія и трудовъ каждаго. Однако городской советъ увѣрился, что чистота улицъ никогда не можетъ быть удержана, пока сборщики эти будутъ въ правѣ раскидывать всю ночь навозныя кучи, и на послѣдокъ опредѣлилъ, что улицы должны выметаться въ каждый вечеръ, людьми состоящими на городскомъ содержаніи, а собранный соръ немедленно складываемый на возы, должно отвозить по желѣзной дорогѣ въ Ст. Мауръ, гдѣ городъ на этотъ предметъ закупилъ землю. Теперь дѣло только состоитъ въ томъ, какимъ образомъ доставить содержаніе около 9,000 лицъ лоскутныхъ сборщиковъ, выѣсть съ ихъ фамиліями. Предложено оставить въ ихъ пользу большой складъ нечистоты въ Ст. Мауръ, и кромѣ того выбрать изъ среди ихъ 1,500 чел. для замѣтанія улицъ, которыхъ городъ намеренъ содержать собственнымъ иждивеніемъ. (G. C.)

— До сихъ поръ хирурги ограничивались только поддѣлкою новыхъ носовъ, тѣмъ, которыхъ лице лишено было этой части; но кажется, вскорѣ съравною удобностію будетъ возможно вставлять новые глаза или новыя зеницы вмѣсто худыхъ или поврежденныхъ. Новая эта метода принадлежит Доктору Штирлингу. Извѣстный Парижскій ученый Г. Маженди, въ недавно изданномъ сочиненіи: „*Leçons sur les phénomènes physiques de la vie*“ описываетъ одно подобнаго рода дѣйствіе, которое произвелъ Др. Штирлингъ въ своей лекціонной залѣ, въ присутствіи всѣхъ учениковъ. Операция эта дѣлана была на кроликѣ. Др. Штирлингъ выкололъ прежде здоровому кролику зеницу, чтобы ослѣпить его, и теперь излѣчивъ рану, приступилъ къ дѣйствію, которое должно было возратить ему зрѣніе. Выскѣ въ глазной роговой плевѣ небольшой квадратъ, разсѣкая разомъ всѣ три наволоки до хрустальной зрительной, и вынувъ эту частицу, въ оставшееся пустое мѣсто вставилъ квадратъ такой же величины, выскѣченный изъ глаза другаго здороваго кролика. Наконецъ посредствомъ волоса, продѣтаго сквозь самую тонкую иглоку, вставилъ эту часть пришилъ съ двухъ противоположныхъ сторонъ, къ роговой глазной плевѣ. Др. Штирлингъ изъ многократныхъ опытовъ увѣрился, что такая искусственная зѣница хотя не такъ прозрачна какъ натуральная, однако удачно замѣняетъ ее и дозволяетъ все хорошо видѣть. Онъ увѣрился также, что это дѣйствіе еще успѣшнѣе, если кролику вставить зѣницы изъ глазъ собаки, которые гораздо прочнѣе и чище, и советуетъ употреблять сіи послѣднія въ случаѣ, еслибъ желалъ кто повторить этотъ опытъ на людяхъ. (T. P.)

Съ 1-го числа настоящаго мѣсяца Октября, началась подписка на послѣдній Кварталь сего года, на газету Литовскаго Вѣстника. — Цѣна по прежнему 2 руб. 25 коп. сер.

— Niedawno stawili się u sądu dwaj uliczni zbieracze gałganów, jako skarżący i oskarżony, którzy wszakże wkrótce się pojednali i jeli wypytować Prezesa: jak dalece prawdziwą jest wieść, że Rząd zamysła o zniesieniu ich klasy, zapewniając, iż udadzą się w tym przedmiocie z prośbą do samego Króla. Wieść wspomniana nie jest bezzasadną: ale rzecz ta zależy nie od Rządu, lecz od Rady miasta. Zbieracze gałganów są klasą właściwą może jednemu tylko Paryżowi, która z natury swojej utrzymywać się może jedynie w mieście ogromnie wielkiem i brudnem. Jest to rodzaj gnojowych owadów, które same z brudów się płodzą. Według istniejących urządzeń, wszystkie śmiecia, z zamiatania ulic i domów powstające, składane są wieczorem w kupy, i dopiero nazajutrz rano, pomiędzy 8 a 10-tą, wywożone za miasto. Owoż, zbieracze gałganów, mają całą noc czasu dla przewracania śmieci swoim żelaznym kruczkiem i zbierania do kosza rozmaitych gałganów, kawałków szkła, skóry, papieru i t. p., i nazajutrz sprzedają swój zbiór zajmującym się takim handlem kupcom, którzy rozbiierają go na gatunki i wyprzedają do właściwych fabryk. Dochód z tego przemysłu nie jest małym znaczącym. W Paryżu jest do 4,000 zbieraczy gałganów i każdy zarabia na dobę około 35 sous, co wyniesie ogółem do 3,000,000 rocznie. Gatunkowanie dodaje ich towarowi jeszcze jeden million wartości. Klasa ta jest rodzajem domu przytułku dla nuboższej klasy ludu, która straciła już wszelkie nadzieje w innym zawodzie; rzemiosło jej nie wymaga żadnych zdolności, i wynagradza w miarę trudu i łóżony przez każdego pracy. Rada miejska atoli przekonała się, iż czystość ulic nigdy nie może być utrzymana, dopóki zbieracze ci będą mieli prawo całą noc rozrzucać złożone w kupę śmiecia, i postanowiła nakoniec, iż ulice zamiatane być mają co wieczor, przez ludzi zostających na koszenie miasta, a zebrane śmiecia niezwłocznie składane na fary i wywożone po drodze żelaznej do St. Maur, gdzie miasto na ten koniec umyślnie grunt zakupiło. Idzie więc teraz o to, jakim sposobem zabezpieczyć dalszy byt około 9,000 osób zbieraczy gałganów, wziętych razem z ich rodzinami. Ofiarowano zostawić im do użytku wielki skład śmiecia w St. Maur, i wybrać nadto z ich grona około 1,500 zamiataczy, których miasto własnym kosztem utrzymywać zamierza. (G. C.)

— Dotychczas chirurgowie ograniczali się tylko przyprawianiem nowych nosów tym, którym natęży ozdoby twarzy zbywało; ale wkrótce zdaje się, będzie też można z równą łatwością wstawiać nowe oczy, czyli raczej nowe źrenice, na miejsce złych lub zepsutych. Nowa ta metoda należy się doktorowi Stirling. Znany paryżski uczony, P. Magendie, w świeżo wydanym dziele p. t. „*Leçons sur les phénomènes physiques de la vie*“, opisuje jedną tego rodzaju operacyę, którą Dr. Stirling wykonał w jego lekcyjnej sali, w obecności wszystkich uczniów. Operacya ta robiona była na króliku. Doktor Stirling wytknął naprzód zdrowemu królikowi źrenicę, ażeby swojego pacjenta oślepić, i dopiero, wyleczywszy ranę, przystąpił do operacyi, która miała mu wzrok przywrócić. Wyciął w ocznej rogowej błonie mały czworokąt, przecinając jednorazowo wszystkie trzy powłoki, aż do kryształowej soczewki, i, wyjąwszy tę część, wstawił w pozostałą próżnię kwadracik takież samej wielkości, wycięty z oka innego zdrowego królika. Nakoniec, za pomocą włosa, przewleczonego przez nader ciekawą igielkę, wstawioną tę część z dwóch stron przeciwległych do rogowej zasłonki ocznej przyszył. Dr. Stirling przekonał się z wielokrotnych doświadczeń, iż sztuczna taka źrenica niema wprawdzie przezroczystości tak doskonałej, jak naturalna; jednakże zupełnie zastępuje jej miejsce i wszystko dobrze pozwala widzieć. Przekonał się także, że operacya ta jeszcze lepiej się udaje, jeśli się królikowi wstawiają się źrenice, wyjęte z oczu psa, które są daleko trwalsze i czystsze, i radzi użyć tych ostatnich w przypadku, jeśli by kto zamierzał powtórzyć to doświadczenie na ludziach. (T. P.)

Od dnia 1-go teraźniejszego miesiąca Października zaczęła się prenumerata na ostatni tego roku kwartał gazety Kurjera Litewskiego. Cena zwyczajna rubli srebrem 2 kop. 25.